

ISAN INSIGHT

กุมภาพันธ์ 2567

- เศรษฐกิจอีสานสะท้อนภาพฟื้นตัวจากแรงส่งของภาคท่องเที่ยวและการบริโภคเอกชนที่เริ่มปรับตัวขึ้น
- ภาพการท่องเที่ยวเมืองรองเริ่มการเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวใหม่ของอีสาน
- ชาวอีสานส่วนใหญ่ประเมินว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ Soft power ยกเว้นกลุ่มผู้สูงอายุ
- อาหารอีสาน ทั้ง ส้มตำ ปลาธำ เป็น Soft power อีสานที่ชาวอีสานนึกถึงมากที่สุด
- เมื่อนึกถึง Soft power จากต่างชาติ ประเด็นแรกที่ชาวอีสานให้ความสนใจคือเกาหลีใต้ ตามด้วยญี่ปุ่น และสหรัฐฯ
- ชาวอีสานมองว่าข้อจำกัดสำคัญของการผลักดัน Soft power อีสานมาจากภาครัฐเป็นหลัก ทั้งด้านนโยบาย รวมถึงงบประมาณ

เศรษฐกิจอีสานสะท้อนทิศทางการฟื้นตัวจากแรงส่งภาคการท่องเที่ยวและการบริโภคภาคเอกชนที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การลงทุนในภาคเอกชนปรับตัวลดลงตามผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมหดตัวอย่างต่อเนื่อง

การบริโภคและการส่งออก

Q4/66 Q1/67f พ.ย. 66 ธ.ค. 66 ม.ค.67f ก.พ. 67f

ดัชนีการบริโภคอุปโภคภาคเอกชนอีสาน (%YoY)	0.8	0.05	1.1	0.6	0.9	0.5
จำนวนรถยนต์นั่งจดทะเบียนใหม่อีสาน (%YoY)	-11.2	-4.6	-14.3	-14.9	-4.6	
จำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่อีสาน (%YoY)	-6.9	-4.2	-8.2	-7.5	-4.2	
ดัชนีรายได้เกษตรกรอีสาน (%YoY)	-5.6	-0.2	-5.4	-0.7	-0.2	
รายจ่ายประจำภาครัฐอีสาน (%YoY)	20.3	17.3	23.9	19.8	17.3	
ส่งออกชายแดนอีสาน (%YoY)	-3.1	5.4	2.1	4.3	5.4	
ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคอีสาน (50=ค่าฐาน)	56.6	56.4	57.0	56.6	56.7	56.1

การบริโภคภาคเอกชนอีสานขยายตัว จากการใช้จ่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่เพิ่มขึ้นตามโครงการ Easy e-receipt ของภาครัฐ ขณะที่การใช้จ่ายสินค้าคงทนยังหดตัวต่อเนื่องจากต้นทุนการกู้ยืมที่อยู่ในระดับสูง

การลงทุน

ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนอีสาน (%YoY)	0.0	-0.7	-0.6	-0.1	-0.7	
ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอีสาน (%YoY)	-0.6	-3.5	-1.5	-4.3	-3.5	
รายจ่ายลงทุนภาครัฐอีสาน (%YoY)	-43.5	-60.5	-45.7	-66.4	-60.5	
ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมอีสาน (100=ค่าฐาน)	85.4	86.25	87.1	83.4	85.7	86.8
ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ SME อีสาน (50=ค่าฐาน)	51.8	52.25	51.6	52.4	52.7	51.8

การลงทุนภาคเอกชนอีสานยังคงหดตัว จากการชะลอนำเข้าสินค้าทุนในการผลิต ตามผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่ปรับตัวลดลงจึงทำให้ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมมีความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ

การท่องเที่ยว

จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยในอีสาน (พันคน)	3584.4	3474.1	3398.9	3857.5	3542.6	3405.6
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติในอีสาน (พันคน)	226.7	221.95	215.6	242.4	225.4	230.5
อัตราการเข้าพักในอีสาน (%)	65.1	64.25	63.5	68.6	64.7	63.8

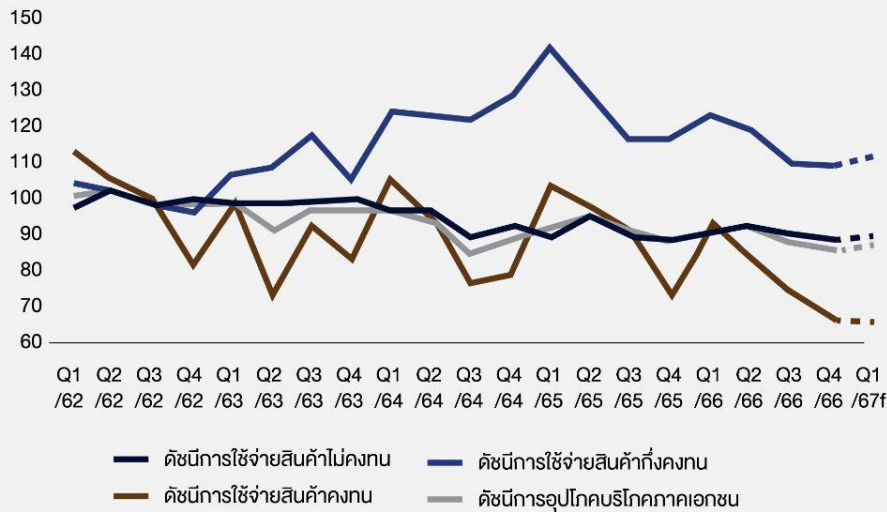
การท่องเที่ยวอีสานยังคงเติบโตต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจากจีน ที่ได้รับผลดีในช่วงเทศกาลตรุษจีน

หมายเหตุ : ระดับสีหมายถึงการแนวโน้มว่าปัจจัยไหนปรับตัวขึ้นหรือเด้ง โดยสีเขียวสะท้อนว่าปรับตัวดีขึ้น และสีแดงสะท้อนว่าปรับตัวแย่ลง ใน %YoY คือนี้อ้างอิงกับปีก่อนหน้า และข้อมูลเป็นดัชนีเทียบกับค่าฐาน สีเขียวสะท้อนว่าอยู่สูงกว่าค่าฐาน และสีแดงสะท้อนว่าอยู่ต่ำกว่าค่าฐาน

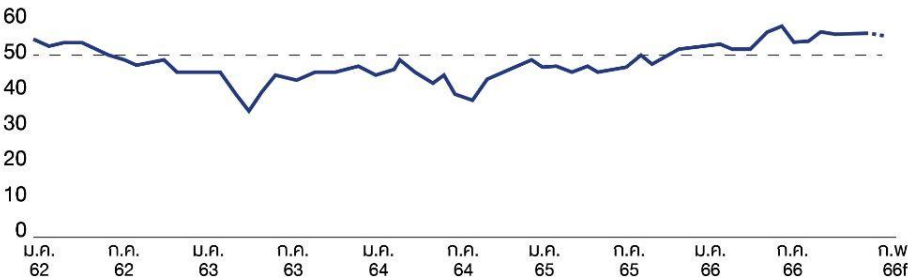
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักเศรษฐกิจการคลัง กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

การบริโภคภาคเอกชนอีสานคาดว่าจะขยายตัว จากโครงการ Easy e-receipt ของรัฐบาลที่ช่วยลดหย่อนภาษีสำหรับประชาชน ซึ่งคาดว่าจะสามารถกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอยในพื้นที่ได้มากขึ้น อีกทั้งดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคอีสานยังสะท้อนทิศทางดีขึ้น

ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

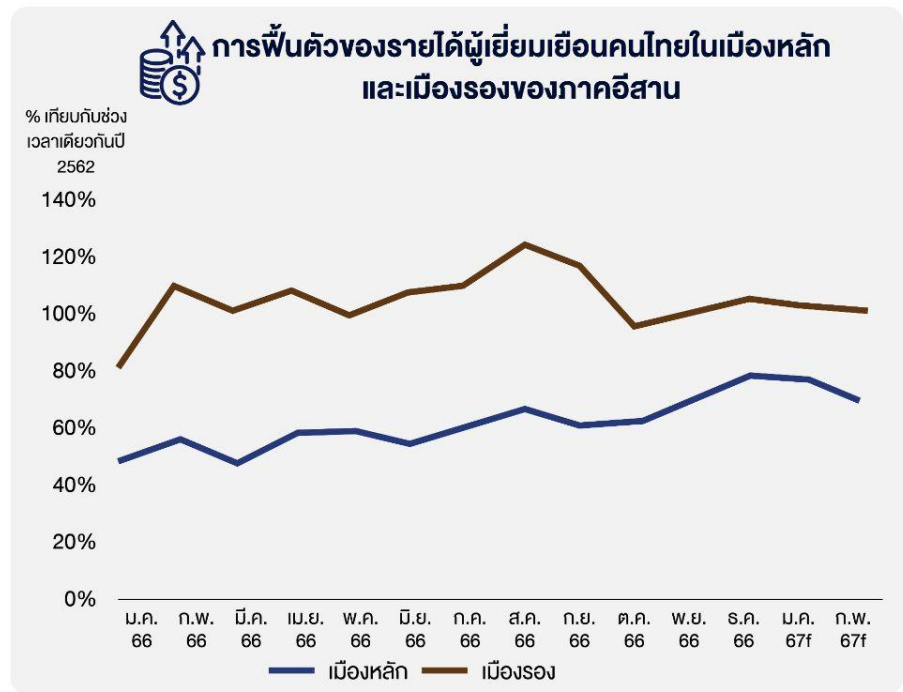
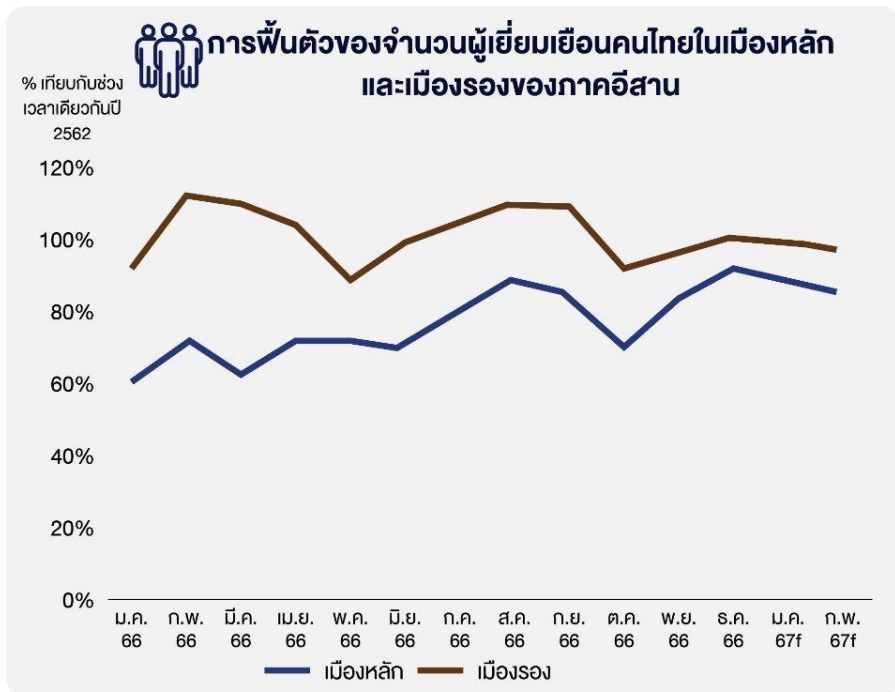

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคภาคอีสาน

หมายเหตุ: f คือ การคาดการณ์โดย ISAN Insight อ้างอิงข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงพาณิชย์
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงพาณิชย์

ทรนคการทอองเทยวองผูเยียมเยอนคนไทยในอีสานเริ่มหันมาเทยวเมืองรองมากขึ้น สะทอนจากจนวนและรายไดของผูเยียมเยอนคนไทยในเมืองรองที่มีการพันตัวไดคกวาเมืองหลัก อิกทั้งยังไดรับการสนับสนุนจากภาครฐที่มีโครงการพัฒนาเมืองรองให้เป็นเมืองหลัก โดยนครพนมและศรีสะเกษเป็น 2 จังหวดเมืองรองในอีสานที่ภาครฐเตรียมผลักดันให้เป็นเมืองหลัก

หมายเหตุ: f คือ การคาดการณโดย ISAN Insight อ้างอิงจนวนจากกระทรวงการทอองเทยวและกีฬา
 เมืองหลักในภาคอีสาน ไดแก นครราชสีมา และขอนแก่น
 ที่มา : กระทรวงการทอองเทยวและกีฬา

จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติในอีสานมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาจากสปป.ลาวเป็นหลัก และในช่วงต้นปี 2567 ผู้เยี่ยมเยือนชาวจีนในอีสานมีแนวโน้มเร่งตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะในเดือน กุมภาพันธ์ที่มีเทศกาลตรุษจีน

จำนวนและการฟื้นตัวของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ
ที่เข้ามาในอีสาน

จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวลาวและชาวจีน
ที่เข้ามาในอีสาน

หมายเหตุ: f คือ การคาดการณ์โดย ISAN Insight อ้างอิงข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวลาวและชาวจีนที่เข้ามาในอีสาน เป็นการคิดโดยใช้จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวลาวและชาวจีนที่เข้ามาในประเทศไทยปัจจุบัน เปรียบเทียบกับสัดส่วนของโครงสร้างผู้เยี่ยมเยือนชาวลาวและชาวจีนในอีสานปี 2562 ณ ช่วงเวลาเดียวกัน

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนของอีสานปรับลดลง จากการนำเข้าสินค้าทุนที่หดตัวตามการผลิต สินค้าในภาคการผลิตที่ลดลง เป็นผลให้ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมยังมีความกังวลต่อ เศรษฐกิจ

ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนของอีสาน

ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมของอีสาน

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของอีสาน

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ SME ภาคการผลิตในอีสาน

หมายเหตุ: f คือ การคาดการณ์โดย ISAN Insight อ้างอิงข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อีสานอินไซด์จัดทำแบบสำรวจมุมมองความคิดเห็นของคนอีสานที่มีต่อ Soft Power ภาคอีสาน

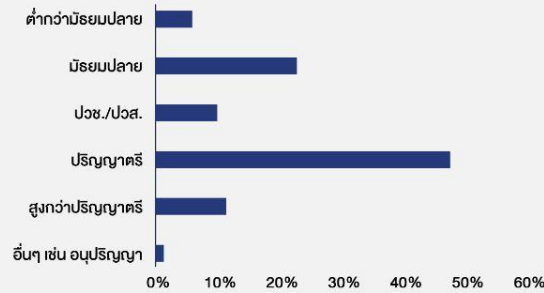
จัดเก็บระหว่างวันที่ 16 - 21 กุมภาพันธ์ 2567 โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม 1,236 ราย

แบบสำรวจมุมมองความคิดเห็นของคนอีสาน ต่อ Soft power อีสาน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 16 - 21 กุมภาพันธ์ 2567 มีผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 1,236 คน

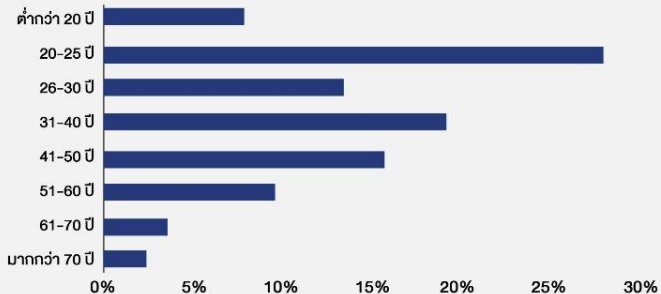
เพศของผู้ตอบแบบสำรวจ

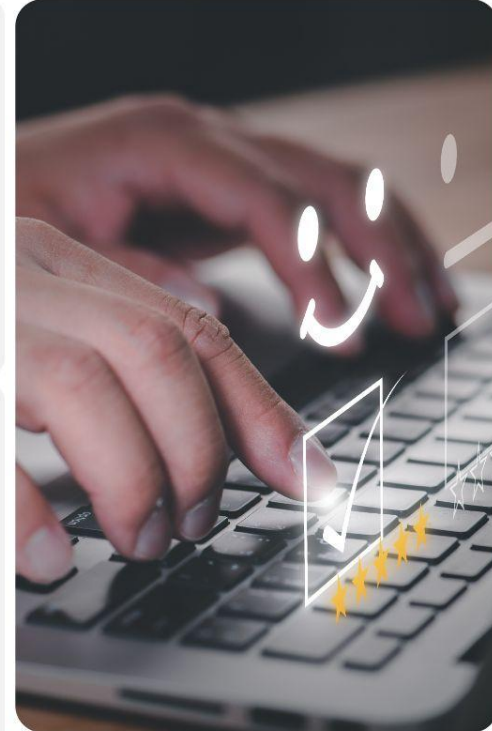
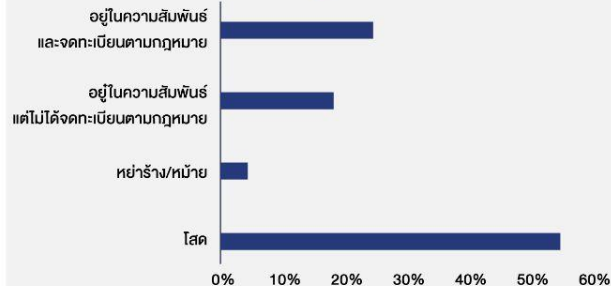
วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสำรวจ

ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสำรวจ

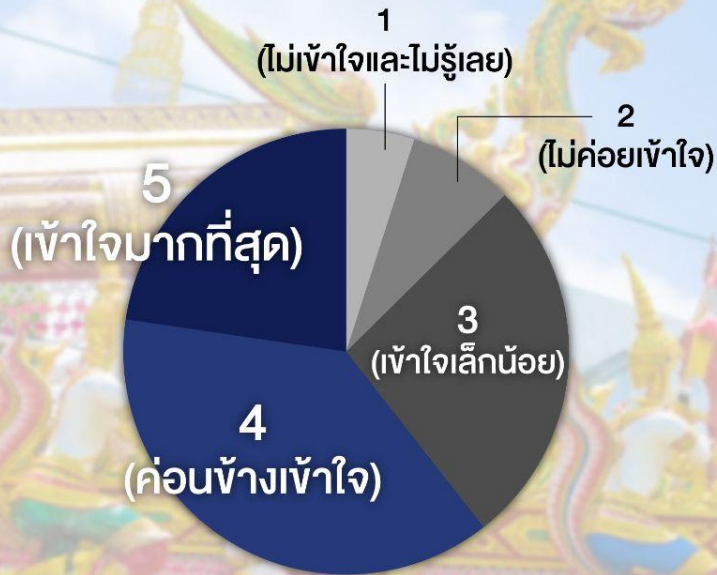
สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

ภาพรวมชาวอีสานประเมินว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ Soft power แต่อีสานอินไซด์เริ่มเห็นแนวโน้มการไม่เข้าใจเกี่ยวกับ Soft power แต่เป็นที่น่าสนใจที่สุดว่าสัดส่วนคนที่ไม่เข้าใจนั้น จะมีสัดส่วนที่มากในกลุ่มผู้สูงอายุ

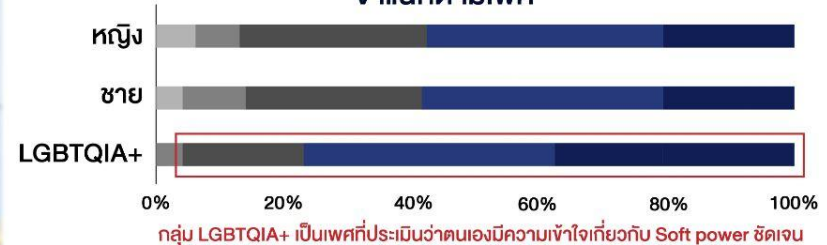
ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับ Soft power

? คำถาม: ให้คะแนนความเข้าใจคำว่า "Soft power" ของท่าน (ให้คะแนน 1-5)

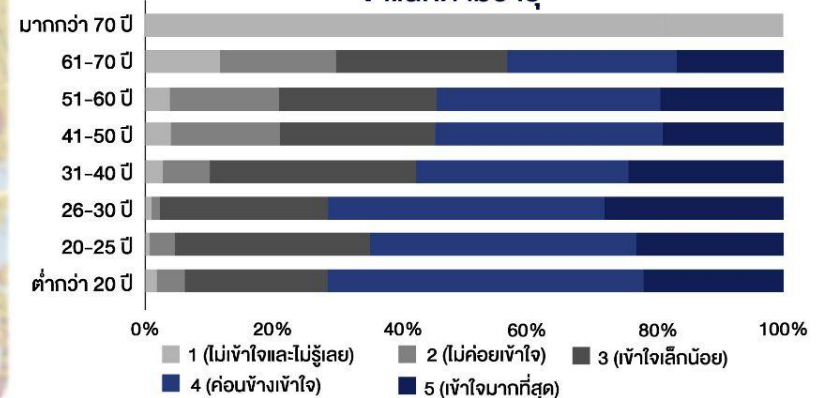

ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับ Soft power

จำแนกตามเพศ

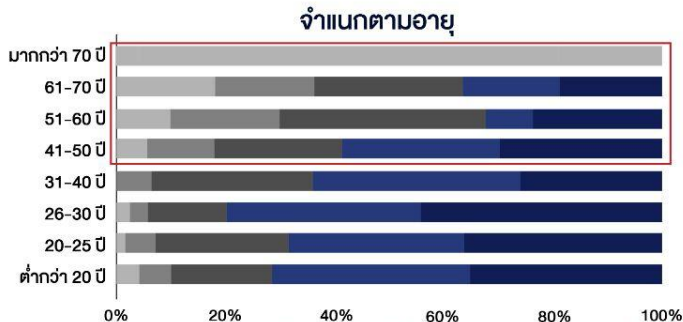
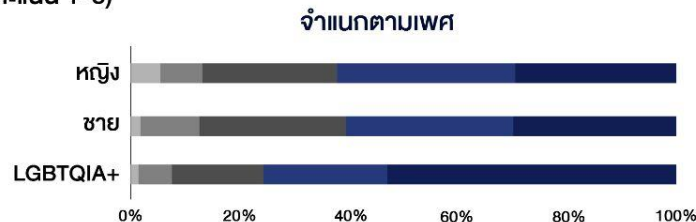
จำแนกตามอายุ

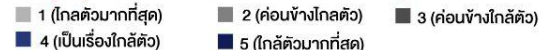
ถึงแม้ชาวอีสานส่วนใหญ่จะตระหนักว่า Soft power เป็นเรื่องใกล้ตัว แต่กลุ่มที่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับ Soft power ประเมินว่า Soft power ไม่เกี่ยวข้องกับตัวเอง

Soft power เป็นเรื่องใกล้ตัวขนาดไหน

? คำถาม: ท่านคิดว่า "Soft power" เป็นเรื่องใกล้ตัวหรือไม่ (ให้คะแนน 1-5)

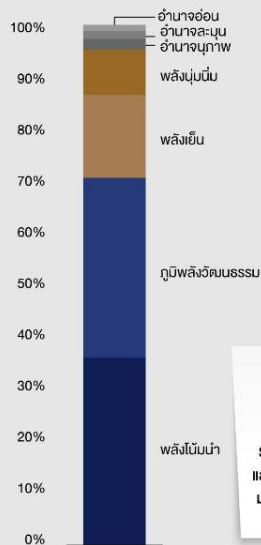

การประเมินว่า Soft power เป็นเรื่องใกล้ตัว ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตามกลุ่มอายุของผู้ตอบที่มากขึ้น
สะท้อนว่าผู้มีอายุน้อยขาดความเข้าใจและไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับ Soft power

นิยาม Soft power ในภาษาไทย

? ท่านคิดว่าข้อใดคือนิยามสำหรับคำว่า "Soft power" ในแบบที่ท่านคิด (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

รู้ป่าว?

ชาวอีสานมองว่าเมื่อแปล Soft power เป็นภาษาไทยแล้ว ควรเรียกว่า พลังโน้มน้าวมากที่สุด ตามด้วย ภูมิพลวัฒนธรรม

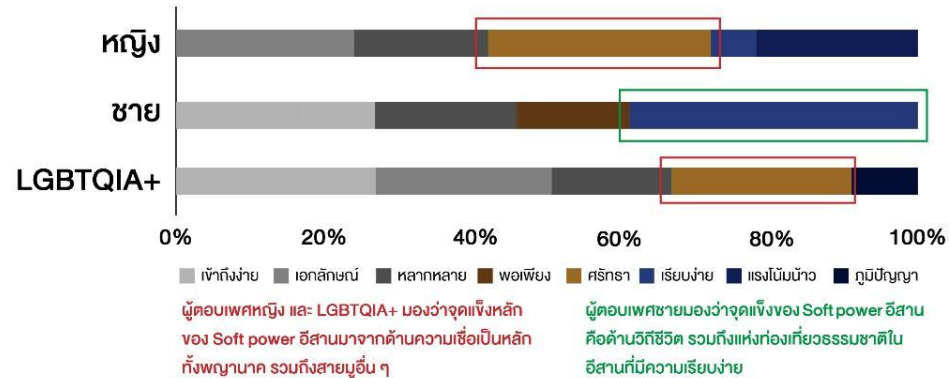
จุดแข็งของ Soft power อีสานคือความศรัทธาโดยเฉพาะในเชิงความเชื่อ และสายบุญ ตามด้วยความเรียบง่ายของวิถีชีวิตชาวอีสาน นอกจากนี้อีกหนึ่งจุดแข็งของ Soft power อีสานคือความเข้าถึงง่ายทั้งในเชิงความบันเทิง รวมถึงภาษา

จุดแข็งหลักของ Soft power อีสานจำแนกตามหมวดหมู่

? คำถาม: ท่านคิดว่าอะไรคือจุดแข็งของ Soft power อีสาน

หมวดหมู่ของสิ่งแรกเมื่อนึกถึง Soft power	จุดแข็งหลัก
อาหารและเครื่องดื่ม	เอกลักษณ์
ประเพณี วัฒนธรรม	ศรัทธา
หมอลำและเพลงลูกทุ่ง	เข้าถึงง่าย
ผ้าไหม	หลากหลาย
เครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรี อุปกรณ์จักสานและอื่นๆ	ภูมิปัญญา
พญานาค บั้งไฟ และความเชื่อ	ศรัทธา
เกษตรกรรมและปศุสัตว์	พอเพียง
งานศิลปะ และประติมากรรม	หลากหลาย
ภาษา	เข้าถึงง่าย
แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	เรียบง่าย
กีฬา	แรงโน้มถ่วง

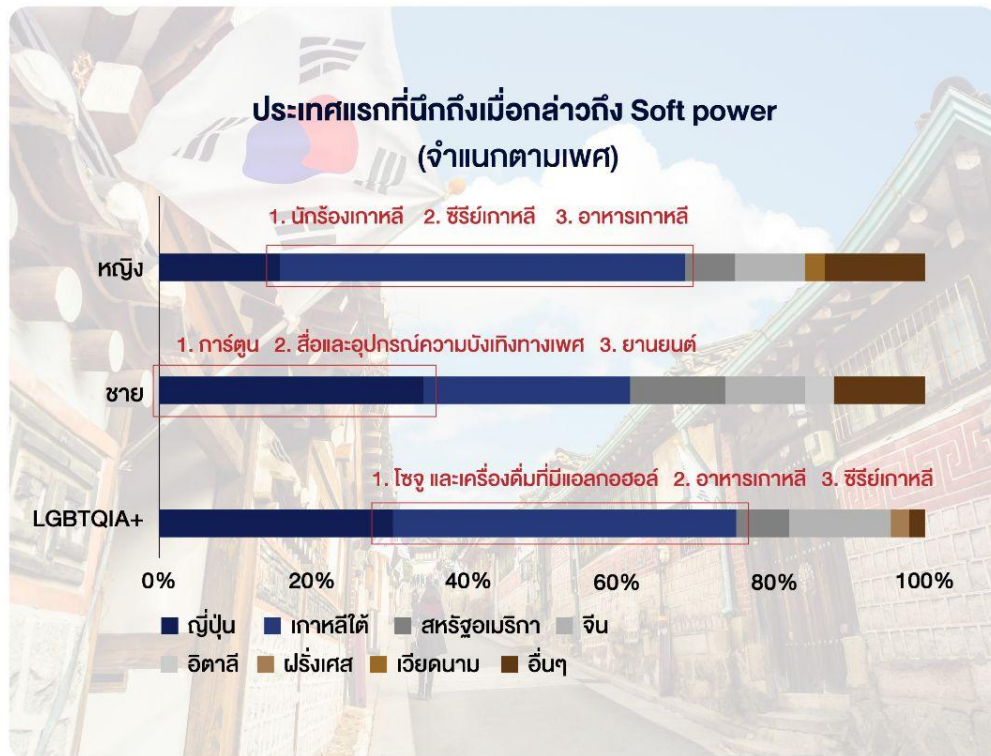
จุดแข็งของ Soft power อีสาน (จำแนกตามเพศของผู้ตอบ)

เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น เป็น 2 ประเทศแรกที่ชาวอีสานนึกถึงเมื่อพูดถึงสินค้าและบริการในกลุ่ม Soft power ที่โดดเด่น โดยสิ่งที่นึกถึงเมื่อพูดถึงเกาหลีใต้คือ ศิลปิน และรายการความบันเทิง ในขณะที่ญี่ปุ่นมาจากกลุ่มการ์ตูนเป็นหลัก

5 ประเทศแรกที่นึกถึงเมื่อกล่าวถึง Soft power

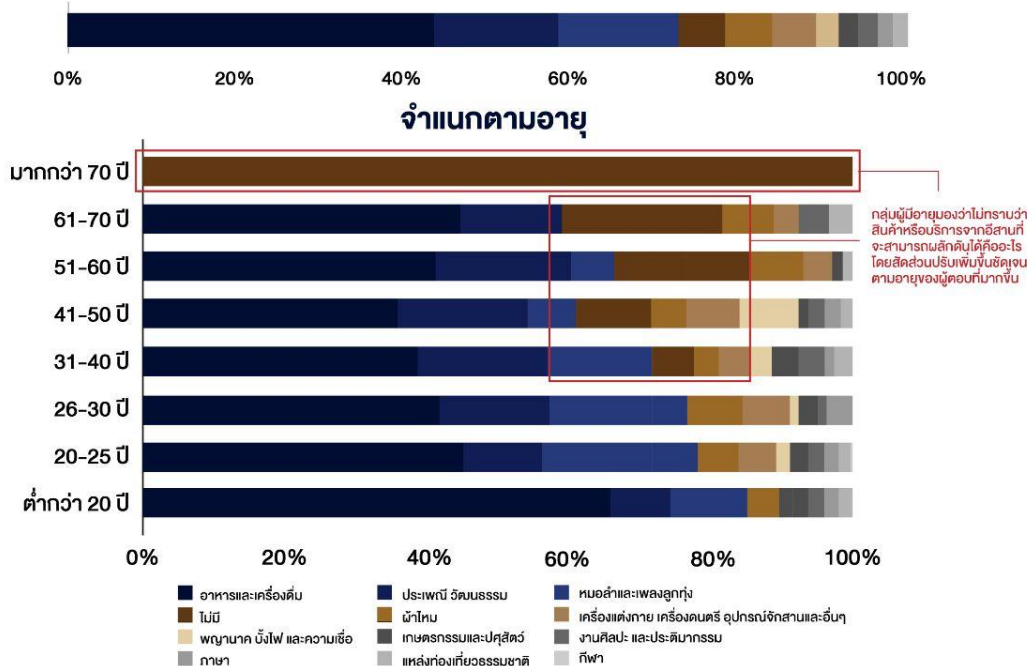
? คำถาม: เมื่อพูดถึง Soft power ที่ท่านชื่นชอบ ท่านนึกถึงสินค้าหรือบริการจากประเทศอะไร และสินค้าหรือบริการอะไร

ชาวอีสานมองว่า Soft power อีสานที่สามารถผลักดันให้เข้าสู่ Global Scale ได้แบบ Quick win คืออาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งอันดับแรกคือ ส้มตำ และปลาจ๋า และอยากให้พัฒนาในรูปแบบอนุรักษ์ความดั้งเดิมของอีสานไว้

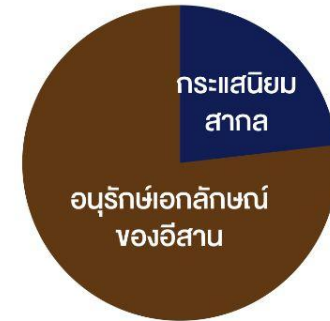
Soft power ที่คาดว่าจะสามารถผลักดันให้เป็น Global Scale ได้ภายใน 1 ปี

? คำถาม: ท่านคิดว่าควรผลักดัน Soft power ของอีสานในเรื่องใดเพิ่มเติม ที่ท่านคิดว่าจะสามารถผลักดันภายใน 1 ปี

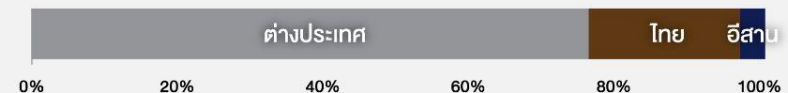
รูปแบบที่อยากพัฒนา Soft power อีสาน

? คำถาม: ท่านคิดว่าทิศทางการพัฒนา Soft power อีสาน ควรสอดคล้องกับกระแสนิยมสากลหรืออนุรักษ์เอกลักษณ์ของอีสานมากกว่ากัน

เมื่อกล่าวถึง Soft power นึกถึงสินค้า/บริการจากที่ใด

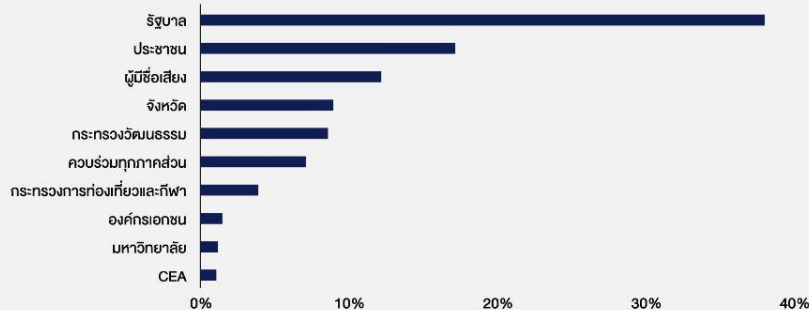
? คำถาม: เมื่อพูดถึง Soft power ที่ท่านชื่นชอบ ท่านนึกถึงสินค้าหรือบริการจากประเทศอะไร และสินค้าหรือบริการอะไร

เพื่อส่งเสริมให้ Soft power อีสานประสบความสำเร็จ ชาวอีสานมองว่ารัฐบาลต้องมีบทบาทสำคัญในการผลักดันตามด้วยการร่วมมือของภาคประชาชนโดยกลุ่มสินค้าที่ต้องการให้ส่งเสริมมากที่สุดจากทุกหน่วยงาน ยังเป็นกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มเป็นหลัก

ผู้ที่มีบทบาทควรส่งเสริม Soft power

? คำถาม: ท่านคิดว่าบุคคลหรือหน่วยงานใดที่มีอิทธิพลในการผลักดัน Soft power ของอีสาน

สิ่งที่ต้องการให้**ทุกหน่วยงาน**ส่งเสริมมากที่สุด

อันดับ 1 คือ อาหารและเครื่องดื่ม

สิ่งที่ต้องการให้**แต่ละหน่วยงาน**ส่งเสริมมากที่สุด

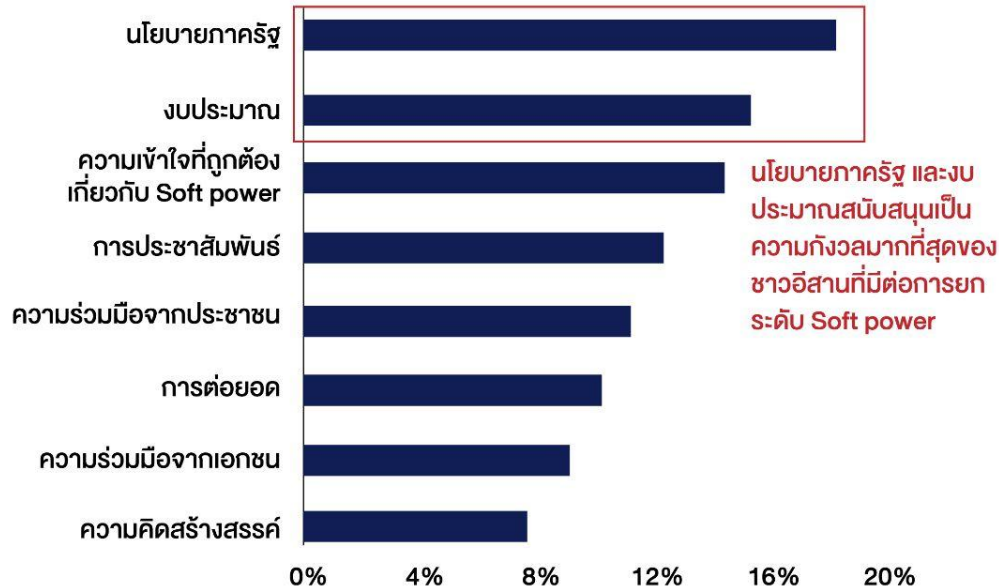
เป็นอันดับ 2

รัฐบาล	ประเพณี วัฒนธรรม
ประชาชน	เครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรี อุปกรณ์จิตรกรรมและอื่น ๆ
ผู้มีชื่อเสียง	หมอลำและเพลงลูกทุ่ง
จังหวัด	หมอลำและเพลงลูกทุ่ง
กระทรวงวัฒนธรรม	ประเพณี วัฒนธรรม
ความร่วมมือทุกภาคส่วน	ภาษา
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	พญานาค บั้งไฟ และความเชื่อ
องค์กรเอกชน	ผ้าไหม
มหาวิทยาลัย	ผ้าไหม
CEA	งานศิลปะ และประติมากรรม

ชาวอีสานมองว่าข้อจำกัดสำคัญในการพัฒนา Soft power อีสานยังมาจากข้อจำกัดของภาครัฐเป็นหลัก ทั้งด้านนโยบาย รวมถึงงบประมาณสนับสนุน ซึ่งตรงกับความต้องการหลักที่ชาวอีสานต้องการจากรัฐบาลในกรณีที่รัฐบาลต้องการส่งเสริม Soft power อย่างจริงจัง

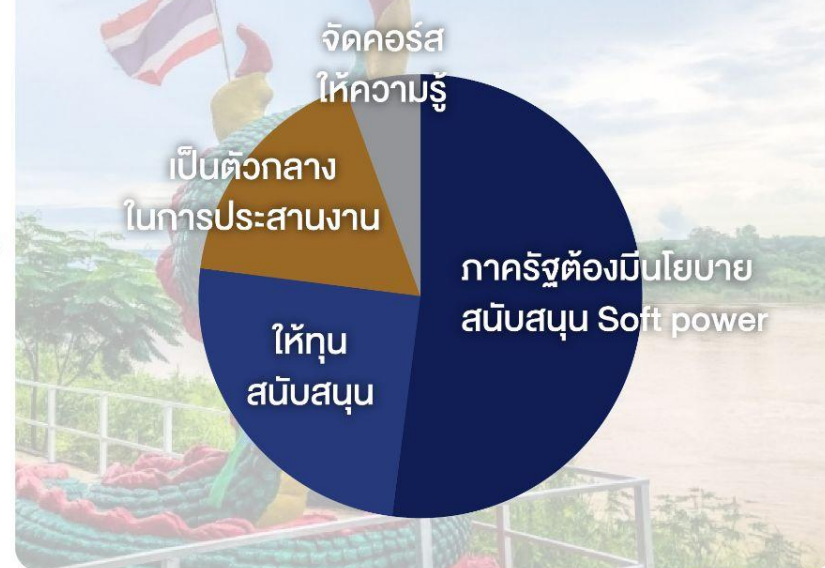
ข้อจำกัดในการพัฒนา Soft power อีสาน

? คำถาม: ท่านคิดว่าอะไรเป็นปัญหา/อุปสรรคในการสนับสนุน Soft power อีสาน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคาดหวังจากรัฐบาลในกรณีส่งเสริม Soft power

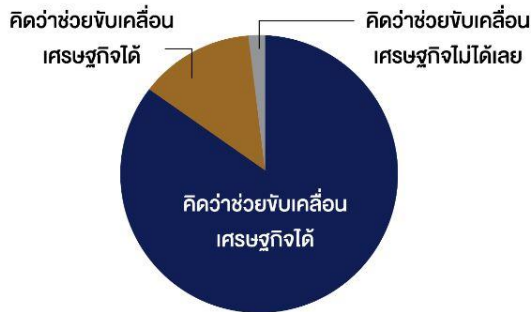
? คำถาม: ท่านคิดว่าอยากให้ภาครัฐผลักดัน Soft power อีสานอย่างไร

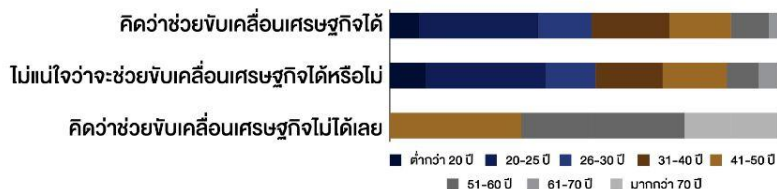
อีสานอินโซต์มองว่าการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ Soft power โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้มีอายุ เป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันให้ได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชนมากที่สุด เพราะในปัจจุบัน กลุ่มผู้มีอายุยังมีสัดส่วนที่มองว่า Soft power จะกระตุ้นเศรษฐกิจไม่ได้

ผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ หลังมีการผลักดัน Soft power อีสาน

? คำถาม: ท่านคิดว่าอยากให้ภาครัฐผลักดัน Soft power อีสานอย่างไร

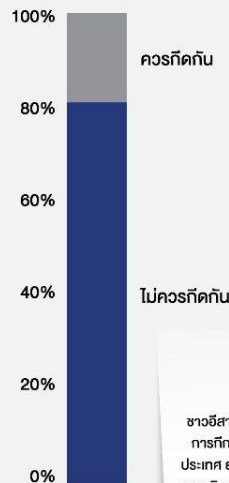

ผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ หลังมีการผลักดัน Soft power (จำแนกตามอายุ)

การกีดกัน Soft power จากต่างชาติ

? คำถาม: ท่านคิดว่ารัฐควรกีดกันสินค้าและบริการจากต่างประเทศ เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมสื่อมวลชนในไทยหรือไม่

รู้ป่ะ?

ชาวอีสานส่วนใหญ่มองว่าไม่ควรมีการกีดกัน Soft power จากต่างประเทศ ยกเว้นในกลุ่มที่มองว่าสินค้าและบริการจากประเทศญี่ปุ่นควรถูกกีดกันโดยเฉพาะกลุ่มสินค้าและบริการเกี่ยวกับความบันเทิงทางเพศ

คณะผู้จัดทำ

แพนวิศ กิตติสุวรรณ
นักวิเคราะห์

วชิรวิทย์ คงน้อย
นักวิเคราะห์

รุจิมกัสน์ ก่อจิตวิศาล
นักวิเคราะห์

ชลลดา ศรีเมือง
Graphic Designer

พศ.ประเสริฐ วิจิตรนพรัตน์
ที่ปรึกษาโครงการ

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
FACULTY OF ECONOMICS, KHON KAEN UNIVERSITY

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น
ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความคิดเห็นของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

